

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент**

**на тему: «Фінансові технології у розвитку банківської діяльності в
Україні»**

Виконавець:

студентка **ЦЗФН**

Ніколаєнко Лілія Сергіївна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Іоргачова Марія Іванівна _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Сьогодні фінансові технології (фінтех, FinTech) є ключовим драйвером трансформації банківського сектору, адже вони дозволяють створювати нові продукти та послуги, підвищувати ефективність операцій і розширювати доступ до фінансових ресурсів. В умовах глобальної цифровізації банки стикаються з необхідністю впроваджувати інноваційні рішення, щоб залишатися конкурентоспроможними. Вивчення фінтеху допомагає зрозуміти сучасні тенденції, оцінити ризики та можливості, а також адаптувати їх до українських реалій. Це забезпечує створення більш гнучких і зручних фінансових послуг для клієнтів.

Дослідження фінтеху також важливе для підвищення фінансової інклюзії, яка залишається актуальним викликом в Україні. Завдяки цифровим інструментам банки можуть надавати послуги віддалено, що особливо важливо для сільських регіонів, де банківська інфраструктура обмежена. Крім того, фінтех-технології відкривають нові можливості для малого та середнього бізнесу, надаючи доступ до альтернативних фінансових джерел, таких як онлайн-кредитування та краудфандинг.

Важливість дослідження фінансових технологій також обумовлена необхідністю забезпечення кібербезпеки та довіри клієнтів до банківських систем. Зростання популярності онлайн-платежів і цифрових платформ супроводжується підвищенням ризиків шахрайства та кіберзлочинності. Аналіз сучасних технологій і їхніх вразливостей дозволяє розробляти ефективні стратегії захисту даних і фінансових активів клієнтів, що є критично важливим для стабільності банківської системи.

Слід відзначити, що дослідженню фінансових технологій у банківській діяльності присвячено чимало наукових здобутків вчених-економістів. Зокрема, цю проблему вивчали І. В. Артимонова, Р. В. Безпалий, О. І. Береславська, Т. М. Бороденко, Я. І. Бурцев, С. М. В'язовий, О. В. Григораш, Н. Б. Демчишак, Ж. М. Довгань, О. Г. Єсіна, Л. Г. Кльоба, Н. М. Кондрацька, Н. О. Крихівська, О. В. Луцишин, В. В. Матей, Л. Ю. Мельник, П. Д. Нагорний, О. С. Наконечна, С. М. Обушний, А. А. Олешко, О. О. Петрівський, О. М. Петрук, Т. О. Савченко, А. В. Світлична, О. В. Смагло, Т. В. Солоджук, Т. О. Ставерська, О. О. Сунцова, І. В. Троц, В. П. Унінець-Ходаківська, Ю. С. Худолій, Я. О. Чайковський, І. І. Чуницька, О. М. Шевченко та інші. Однак, зважаючи на сучасний інноваційний розвиток фінансових технологій, вказана проблематика потребує подальших досліджень.

Мета дослідження – на основі узагальнення теоретичних аспектів дослідити роль фінансових технологій у банківській діяльності та виявити можливі напрямки розвитку фінансових технологій в банківській діяльності в Україні.

Завдання дослідження:

- 1) визначити сутність фінансових технологій;
- 2) розглянути види фінансових технологій в банківській діяльності;

3) з'ясувати значення фінансових технологій для розвитку банківської діяльності;

4) провести огляд українського ринку фінансових технологій для банківської системи;

5) оцінити сучасні напрями використання фінансових технологій у банківському секторі України;

6) здійснити SWOT та PEST аналіз застосування фінансових технологій у банківській діяльності в Україні;

7) проаналізувати світовий досвід впровадження фінансових технологій у банківському секторі;

8) розглянути open-банкінг як перспективний тренд розвитку фінансових технологій;

9) обґрунтувати напрями розвитку фінансових технологій в банківській діяльності в Україні.

Об'єктом дослідження в роботі є процес використання фінансових технологій в банківській діяльності з метою її розвитку.

Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні рекомендації щодо використання фінансових технологій у розвитку банківської діяльності в Україні.

Методи дослідження. У процесі написання кваліфікаційної роботи використані як загальнонаукові, так і спеціальні методи дослідження. Під час вивчення теоретичних засад використання фінансових технологій в банківській діяльності було застосовано такі методи, як аналіз для розкладання теми на частини, а для опису використовувала метод синтезу. Метод індукція для визначення загального висновку та дедукція від загального висновку до конкретного, системно-структурний метод та метод ключових понять. В процесі проведення аналізу застосування фінансових технологій в банківській системі України було використано економіко-статистичний метод, групування, порівняння, класифікація, табличний та графічний методи. Під час обґрунтування перспектив використання фінансових технологій для розвитку банківської діяльності в Україні були застосовані метод експертних оцінок, формалізація, наукове абстрагування, а також узагальнення отриманих результатів.

Інформаційну базу дослідження становлять наукові публікації та монографічні видання українських і зарубіжних учених, нормативно-правові акти України, матеріали наукових конференцій і досліджень, дані Національного Банку України, електронні ресурси світової мережі Internet.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, що включають дев'ять підрозділів, висновків та списку використаних джерел (79 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок. Основний зміст викладено на 88 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 14 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Ніколаєнко Л. С., Іоргачова М. І. Фінансові

технології у розвитку банківської діяльності в Україні. Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу. 2024. С. 373-375.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади використання фінансових технологій у банківській діяльності»* розглянуто сутність фінансових технологій, види фінансових технологій в банківській діяльності, значення фінансових технологій для розвитку банківської діяльності.

У другому розділі *«Аналіз застосування фінансових технологій в банківській системі України»* проаналізовано український ринок фінансових технологій для банківської системи, оцінено сучасні напрямки використання фінансових технологій у банківській системі України та зроблено SWOT та PEST аналіз застосування фінансових технологій у банківській системі України.

У третьому розділі *«Напрямки використання фінансових технологій для розвитку банківської діяльності в Україні»* запропоновано напрямки розвитку фінансових технологій в банківській діяльності в Україні.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Фінансові технології представляють собою сукупність інноваційних рішень, які інтегрують сучасні цифрові технології у сферу фінансових послуг з метою підвищення їх ефективності, доступності та зручності. Вони охоплюють широкий спектр інструментів і платформ, включаючи мобільний банкінг, електронні гаманці, блокчейн-технології, автоматизовані системи управління активами, краудфандинг, а також застосування штучного інтелекту для аналізу фінансових даних.

2. Фінансові технології в банківській діяльності охоплюють інноваційні рішення, що трансформують традиційні банківські послуги, підвищуючи їх доступність, ефективність і безпеку. До основних видів таких технологій належать мобільний та інтернет-банкінг, які забезпечують дистанційний доступ до фінансових операцій; електронні платіжні системи, що сприяють швидким і безпечним розрахункам; блокчейн-технології, які використовуються для прозорих і захищених транзакцій; автоматизовані системи кредитування, що прискорюють процес оцінки кредитоспроможності клієнтів; а також робо-консультування, що надає фінансові рекомендації за допомогою штучного інтелекту. Важливу роль відіграють технології кібербезпеки, спрямовані на захист даних і протидію шахрайству, що в сукупності забезпечує надійність і конкурентоспроможність банківської системи в умовах цифровізації.

3. Фінансові технології відіграють ключову роль у розвитку банківської діяльності. Вони сприяють підвищенню ефективності банківських операцій через автоматизацію процесів, зниження операційних витрат та покращення

управління ризиками. Завдяки впровадженню мобільного банкінгу, електронних платежів і блокчейн-технологій банки стають більш доступними для клієнтів, розширюючи фінансову інклюзію. Крім того, використання штучного інтелекту для аналізу великих даних дозволяє персоналізувати послуги, підвищуючи їх якість і швидкість.

3. Український ринок фінансових технологій для банківської системи демонструє стрімкий розвиток, орієнтуючись на інтеграцію інноваційних рішень у традиційні банківські процеси. В умовах цифрової трансформації банки активно співпрацюють із фінтех-компаніями, впроваджуючи платформи для мобільного банкінгу, миттєвих платежів, управління фінансами та аналізу даних. Значний поштовх розвитку галузі надала концепція відкритого банкінгу, яка стимулює інтеграцію API для взаємодії банківських систем з інноваційними сервісами. Окрім цього, зростає попит на технології кіберзахисту, автоматизації ризик-менеджменту та кредитного скорингу.

4. Сучасний банківський сектор України активно впроваджує фінансові технології, орієнтуючись на цифровізацію та інновації. Найбільш важливими напрямками є розвиток мобільного банкінгу, інтеграція концепції відкритого open banking для швидших платежів та обміну даними, впровадження штучного інтелекту для автоматизації обслуговування клієнтів і персоналізації послуг. Значна увага приділяється технологіям кіберзахисту, аналітиці великих даних для управління ризиками та кредитного скорингу, а також автоматизації внутрішніх операцій через роботизовані процеси. Ці інновації не лише підвищують ефективність роботи банків, але й формують новий рівень зручності та безпеки для клієнтів.

5. SWOT-аналіз застосування фінансових технологій у банківській діяльності в Україні демонструє сильні сторони, такі як підвищення ефективності процесів, зручність для клієнтів і розширення фінансових послуг через цифрові платформи. Водночас слабкі місця включають високі витрати на впровадження, ризики кіберзлочинності та недостатню цифрову грамотність частини населення. Серед можливостей виділяються розширення ринку через Open Banking, зростання попиту на фінтех-рішення та розвиток співпраці з глобальними компаніями. PEST-аналіз показує, що політичні чинники включають підтримку цифровізації та вимоги до регуляторного відповідності. Економічні фактори відображають потребу в доступних фінансових послугах і вплив макроекономічної нестабільності. Соціальні аспекти охоплюють зростання попиту на зручні цифрові рішення та потребу у фінансовій грамотності населення. Технологічний контекст сприяє розвитку інновацій, проте залежність від технологічної інфраструктури та ризики кіберзагроз залишаються значними викликами.

6. Проаналізувавши світовий досвід впровадження фінансових технологій у банківський сектор, можна виділити ключових лідерів у цій сфері: країни Азії (Китай, Індія, Сінгапур), Латинська Америка та Велика Британія. В Азії, яка вважається передовим регіоном у галузі цифрових технологій, основними напрямками інтеграції фінтеху є блокчейн із

криптовалютою, платіжні системи, перекази, а також сервіси для інвестицій та заощаджень. У США найбільше впровадження спостерігається у сферах ринків капіталу, блокчейну, платежів і переказів. У Великій Британії провідними залишаються платформи P2P-кредитування, платіжні системи та програмне забезпечення. Загалом, банківський сектор у кожній країні адаптується до впровадження фінансових технологій, модернізуючи свої сервіси, щоб забезпечити простоту, зручність і ефективність фінансових операцій для клієнтів, бізнесу та держави.

7. Опен-банкінг стає одним із ключових напрямів трансформації фінансового сектору України, відкриваючи нові можливості для взаємодії банків, фінтех-компаній і клієнтів. Впровадження цієї концепції, що базується на використанні API, сприяє інтеграції банківських систем із зовнішніми сервісами, забезпечуючи швидший доступ до платіжних рішень, персоналізованих фінансових продуктів і автоматизованих процесів. Це дозволяє клієнтам отримувати більш зручний і безпечний доступ до своїх фінансів, а банкам – розширювати спектр послуг, підвищувати конкурентоспроможність і ефективніше використовувати інноваційні технології. Опен-банкінг також стимулює розвиток регуляторної бази, що відповідає європейським стандартам, і формує новий етап цифровізації фінансової галузі країни.

8. Основні перспективні напрями розвитку фінансових технологій у банківській діяльності в Україні включають впровадження штучного інтелекту для автоматизації обслуговування клієнтів і управління ризиками, розвиток цифрових банківських платформ і мобільних додатків для підвищення зручності користувачів, інтеграцію блокчейн-технологій для забезпечення прозорості та безпеки фінансових операцій, а також активізацію роботи з відкритими банківськими інтерфейсами для розширення доступу до фінансових послуг. Крім того, особливу увагу приділяють впровадженню платіжних систем нового покоління, використанню big data для персоналізації послуг і розвитку фінансових інновацій у сфері кредитування малого та середнього бізнесу.